

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne.

Viittausohje

Imppola, J. 2018. Rahojen keräily ABC: arvo. Keräilyuutiset (4), 12.

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

www.seamk.fi

verkkolehti.seamk.fi

Rahojen keräilyn ABC – ARVO

Ehkäpä ensimmäinen asia, joka tulee mieleen pohdittaessa rahojen keräilyä on tietysti keräilyrahojen ARVO. Pelkistettynä voisi sanoa, että keräilyrahojen arvo muodostuu sen harvinaisuudesta, haluttavuudesta, kunnosta ja metallista.

10 penniä 1890, arvopuoli. Vasemmalla loistokuntoinen, oikealla huonokuntoinen.

Rahan harvinaisuus tekee siitä vaikeasti löydettävän, mutta ei välttämättä kovin arvokasta. On olemassa rahoja, joita tunnetaan hyvin niukasti, mutta joita ei kovin innokkaasti kerätä ja siten niiden hinta jää suhteellisen pieneksi. Tästä voisivat esimerkkinä toimia vaikkapa joidenkin eksoottisten pikkuvaltioiden rahat. Isle of Man lyötti vuonna 1987 69 kappaletta 10 crownin juhlarahoja Americas Cup -purjehduskilpailun kunniaksi. Rahassa on peräti 311 g puhdasta hopeaa, mutta sen luetteloarvo on noin 350 USD. Vastaavasti USA löi vuonna 1901 San Franciscon rahapajassa 72 664 kpl ¼ dollarin hopearahaa, jonka arvo huonokuntoisenakin on nykyisin yli 5 000 USD. Jälkimmäinen esimerkki kuvaa hyvin haluttavuuden vaikutusta. USA on erittäin suosittu keräilyalue, mikä todella näkyy vähänkin harvinaisempien rahojen hinnoissa. Esimerkiksi Suomen 25 pennin kupariraha vuodelta 1940, jota sitäkin on lyöty 72 000 kpl, on normaalikuntoisena

euron-parin arvoinen. Suomen tasavallan rahoja ei todellakaan kerätä yhtä innokkaasti kuin USA:n rahoja.

Yleinen luulo on, että rahan vanhuus tekee siitä arvokkaan. Toki on olemassa vanhoja, harvinaisia, haluttuja ja siten hyvin kalliita rahoja, mutta on myöskin massoittain aitoja pari tuhatta vuotta vanhoja egyptiläisiä tai roomalaisia rahoja, jopa hopeisia, joiden arvo on korkeintaan kymppettä.

” Taitamaton puhdistaminen ja erityisesti kiillottaminen pilaavat rahan ja laskevat sen arvoa merkittävästi ”

Harvinaisuuden ja haluttavuuden lisäksi keräilyrahan arvoon vaikuttaa todella paljon sen kunto. Kuntoluokkia on useita välillä miltei tunnistamaton (1) – täysin lyöntiveres (10). Esimerkiksi varsin tavallinen suomalainen 10 pennin kupa-

riraha vuodelta 1890 on tavallisen huonokuntoisena (2-3) vajaan kympin arvoinen, mutta huippukuntoisena (9) on sen arvo yli 2 000 euroa.

Rahoja ei KOSKAAN pidä lähteä puhdistamaan vaikkapa arvon nostamiseksi. Taitamaton puhdistaminen ja erityisesti kiillottaminen pilaavat rahan ja laskevat sen arvoa merkittävästi. Käytössä olleeseen rahaan KUULUVAT käytön jäljet ja patina.

Viimeinen arvoon liittyvä tekijä on rahan metalli. Hopea- ja kultarahoilla on niiden arvon lähtökohtana niiden sisältämän metallin arvo. Esimerkiksi Suomen 1000 markan juhlahopearahoissa on kultaa noin 250 eurolla ja 10 markan juhlahopearahoissa vuosilta 1970-1977 on hopeaa noin 4 eurolla, joten se on myös arvo- muodostuksen lähtökohta. Hyvin usein kultaiset ja hopeiset juhlarahat ovatkin suurin piirten jalometallinsa arvoisia.

Jorma J. Imppola

Hyväkuntoiset USA ¼ dollar 1901 S (arvo 400 000 €) ja Suomi 25 p 1940 kuparia (arvo 20 €)